Anul II. — Nrul 39 Prețul unui exemplar **4** Lei. Timișoara, 23 Septembrie 1928

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. **A. C. CUZA**

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

Director-proprietar:
ALEXANDRU ȚIERANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.
Redacția pentru jud. Severin: D. Asandi redactor Lugoj.

Podoabele căminului creștin

Invitare și apel către onor. Autorități administrative, Sanitare și Școlare

de *Dr. Grigorie Gh. Comșa,* episcopul Aradului

Nemuritoarea Regină Elisabeta mai zice în „**Cugetările**“ frumoase: „Nu există decât un singur cuvânt, care dă preț existenței; acesta e cuvântul: „**pentru**“. Bărbatul zice: pentru ce? Femeia zice pentru cine? — iar copilul răspunde: pentru mine“ (p. 19).

Multe s'ar putea spune pentru a arăta, că pruncii sunt o podoabă a vieții familiare românești. Pruncii, cari nu sunt și cari ar putea să fie, însemnează o pierdere pentru frumusețea familiei, școalei, bisericii și statului. Un razim mai puțin pentru tatăl gârbovit, un suflet mai puțin pentru a-și lumina mintea, cu unul mai puțin care să-și deschidă buzele spre slăvirea lui Dumnezeu, și cu un apărător mai puțin al țării: n'ar fi lucru mare, dar mii și mii de familii n'au binecuvântarea, cu care s'a început istoria lumii.

„Creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pământul“ este o binecuvântare, cea dintâi binecuvântare asupra omului.

Fericită a fost mama lui Moisi, când fata lui Faraon îi dăduse pe micuțul aflat în sicriașul de papură pe râul Nil, căci îi zise: „Crește pe acest prunc“.

Fericită a fost Cornelia, mama Grachilor, că cele mai scumpe podoabe ale ei erau cei doi prunci ai săi.

Ceva despre adevăratii părinți.

Citesc în ziarul „Universul“, că într'un sat din Austria, pe malul Dunării, mai mulți băeți, copleșiți de căldură, au plecat să se scalde în Dunăre. Unul dintre ei era cât pe aici să se înnece, căci nu știa să înnoate. Se părea, că valurile îl vor înghiți, căci niciunul nu îndrăznea să sară după el în apă, spre a-l salva. Iată însă că un biet orb cu numele Emeric, a sărit în apă și învățându-l cei de afară încotro să înnoate, a salvat pe cel în primejdie. Indrăzneala, curajul este o însușire cam rară mai ales azi, când tot felul de socoteli interesate se fac de către cei cari se căsătoresc. **Te căsătorești pentru avere sau pentru viață?** Intrebarea aceasta să o deslege părinții de azi.

Socoteala făcută cu condeiul în mână nu poate să ajute. Părinții sunt de vină, dacă lasă pe copiii lor să închee căsătorie când nici legea nu le prea dă voie. Altcum, ce se întâmplă? Tineri fără judecată, se însoțesc pentru avere, și chiar dacă nu se despart, se feresc de copii, ca averea să rămână neîmpărțită.

Vai de asemenea socotințe. Omul uită cuvintele lui Dumnezeu: „Nu vă grijiți zicând ce vom mânca? sau ce vom bea? sau cu ce ne vom îmbrăca?“ (Matei 6 v. 31). Luați aminte de la pasări, cari se mulțumesc cu câteva crenguțe spre ași zidi cuibul!!! Patru pereți vei avea la căsătorie, iar pe cei patru pereți vei avea de unde să așezi Icoana Mântuitorului și a Prea Curatei. Au n'ați văzut că familiile românești mai sărace sunt fericite, că au mulți copii?

Trei momente mai arată mai ales ființa chemării unui bărbat și al unei femei căsătoriți.

1. Momentul **rugăciunii** este unul. Sfântul Clement Alexandrineanul își reamintește cuvintele Domnului: „Unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu“ și zice: „Cei trei, despre cari vorbește sf. Evanghelie, sunt: tata, mama și copilul“.

Cei căsătoriți să-și imagineze o familie cu copii și alta fără copii, la sfânta rugăciune.

2. Cugetați-vă la **jertfele sublime** ale **părinților** pentru copii. Multele nopți nedormite ale unei mame lângă leagăn, cât de mult mustră nopțile fără bucurii adevărate ale ființelor, cari batjocoresc cuvântul **„mamă“**. Grijile unei mame de sănătatea și binele fiilor săi sunt jertfe ale iubirii vieții omenești. Inima de mamă te învață să faci adevăratul bine. Cei cari în viața lor n'au avut prilejul să răspălătească binele ce l'au primit dela mamele lor, — cât nu ar da să mai vadă cel puțin odată acel chip de înger, care i-a îndreptat pașii vieții.

Un mare sciitor francez spune, că fiind dus departe de patria sa, își aduse aminte de mama lui și scrise fratelui său: „Mama mea era un înger, căruia Dumnezeu i-a dăruit trup. La șase sute leghe de patria mea, ideea de familie, amintirile copilăriei, mă înduioșează. Mama mea ținând sufeltul meu în mânile sale, l-a împiedicat, — ca pe o floare delicată, — să nu să deschidă, să nu să desfășure prea de vreme; și prelungind naivitatea, ignoranța tinereței cu nevinovăția cea mai frumoasă“.

Dar jertfa tatălui încă e frumoasă. Ceeace ai, mulțumește mamei, iar ceeace ești mulțumește tatălui. Dela tată primești un nume, o carieră, curaj și bărbăție în viață.

3. Părinții au **puterea binecuvântării și a blestemului,** ceeace constitue un moment important în viața familiară. Mare putere are blestemul lui Noe asupra fiului său Ham; este ca un foc mistuitor chiar asupra urmașilor săi. **Binecuvântarea tatălui întărește casele fiilor,** — zice înțeleptul Sirah. Cine nu știe că Isaac și Iacob, David și Tovie au cerut binecuvântarea Ceriului asupra fiilor lor??

Cine în viața sa nu-și aduce aminte de binecuvântările ce le-a primit ca prunc și ca tinăr dela părinții săi? Până la răsuflarea mea cea mai de pe urmă îmi voiu aduce aminte, că la cea mai de pe urmă despărțire, iubitul meu tată, trecu acum la cele vecinice, mi-a zis: Te-am binecuvântat în copilărie și ți-a ajutat Dumnezeu să ajungi la o treaptă înaltă, spre a binecuvânta sute de mii de oameni. Dar cine știe, dacă ne vom mai vedea și deci îndrăznesc să-ți zic, ca Dumnezeu să binecuvinteze pașii vieții tale'.

Fericit trebue să fi fost tatăl meu atunci și fericți trebue să fie toți părinții, cari au pe cine să binecuvânteze! Acei părinți sunt adevărate podoabe ale căminului creștin și ale neamului românesc.

Cele de până acum sunt expuse pentru a se vedea de către toți Românii de bine, că și până când toți vom ajunge în căminul veciniciei, avem nevoie de întărirea căminului vremelnic, care e familia. Biserica își face datoria în această privință, dar apelează la munca solidară a altora. Ca urmare, Smerenia Noastră facem următorul apel către Onoratele Autorități administrative, sanitare și școlare din cuprinsul eparhiei Aradului.

II.

In cele spuse până acum am apoteozat, adică ridicat în slavă ființa unui copil și esența unui părinte în înțelesul nobil al cuvântului. Ei bine, starea aceasta este de dorit să se întruchipeze în toate orașele și satele locuite de Români.

Știm, că din nenorocire nu este așa. Din pricina aceasta am și raportat Onoratei Adunări Eparhiale, că misiunile poporale din eparhie vor avea în vedere și divorțurile, concubinajele și scăderea populației. In discursul de deschidere al Adunării eparhiale din 1928 am amintit despre publicarea unei broșuri în **Biblioteca Creștinului Ortodox** asupra acestor primejdii mari. Am spus, că vom cere concursul Ministerului Sănătății și vom aranja conferințe cu concursul intelectualilor, am accentuat, că vom lua toate măsurile binecuvântate, pentru a micșora scăderile atât de păgubitoare ale vieții familiare.

Intâmplarea a făcut ca mai târziu, la câteva luni (în August 1928) să aflu de publicația d-lui Dr. Iosif Nemoianu: „Contribuțiuni la problema copiilor în Banat“. Am studiat temeinic această broșură, bine scrisă și documentată. Cele 145 pagini ale broșurei sunt dovada unei munci ostenitoare, care se impune în modul cel mai serios. Broșura cuprinde adevăruri de cea mai crudă realitate. Aceste adevăruri se referă la natalitatea (chestia nașterilor), mortalitatea copiilor și asistența infantilă. Problemele referitoare la copii, puse de d. Dr. Nemoianu sunt de o incontestabilă valoare. Ele se impun atențiunei noastre la cea mai fugară ochire. Cu multă durere am cetit în broșură, că o mamă din comuna Ghiroc (jud. Timiș) s'a prezentat d-lui Dr. Nemoianu, care i-a recomandat să-și alăpteze i-a însăși copilul, pentru a scăpa cu viață acel copil. Acea mamă a răspuns: că mai bine va comanda sicriul copilului, căci la „noi lumea nu mai dă să sugă copiilor“ (pag. 41), nutrindu-i artificial.

Iată una din multele abateri dela starea ideală a mamei. Și ce vom zice despre scăderea numărului căsătoriilor, despre concubinagii, divorțuri, avorturi, despre duhul materialist etc. etc.? Nu este locul aici a înșira toate plăgile, cari pot distruge un cămin cu adevărat creștin. Ajunge să constatăm, că aceste lucruri interesează deaproape și viața bisericii și ne exprimăm bucuria, că autorul recunoaște religia ca pe cel mai bun sistem de educație al colectivității (mulțimii) în privința aceasta. (p. 27).

(Va urma.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ofensiva grâului?

Greșelile trecutului aduc azi mizeria și lipsa de producție

Am atras atențiunea guvernelor precedente, asupra lipsei complecte de punere în valoare a pământului bun de agricultură ca să se facă o politică agricolă în mare, țara noastră având ca primă bogăție cerealele. Nimeni n'a luat în considerațiune chestiunea măririi producțiunei, ci din contră s'au luat măsuri cari au adus starea de azi, adică lipsa grâului, și a porumbului, — și în general a tuturor cerealelor.

Compromiterea prețurilor în interior, de acum câțiva ani, dă azi roadele acestei politici nefaste și primejdioase.

Pe toate piețele Europene, era acum 5—6 ani, 70,000 lei vagonul de grâu, iar la noi, comisiunea ministerului de industrie ținea grâul la 35.000, încurajând cu 5000 lei la vagon, pe producător, deci în mod sălbatec, față de prețul mondial.

Nu mai vorbesc de taxele de import care atingeau sume fabuloase, și constituind pentru stat, depozite ale atâtor fraude, care dacă s'ar calcula ar ajunge la vorba nu știu cui — că ar fi tocmai egale cu împrumutul ce așteptăm.

Se petrece ceva tragic în țara noastră, cu agricultura, mai ales când se aruncă în spinarea țăranilor, că nu muncesc pământul ce li s'a dat prin marea reformă a exproprierei.

Ași voi să știu, care este suma totală pe care statul sau inițiativa particulară a dat-o agriculturei, dela 1922 încoace, spre a putea calcula, diferența între creditele acordate industriei și creditele acordate agriculturii? Ce politică economică, **în special agricolă,** a făcut statul român, fie prin mijloacele proprii, fie prin mijloacele din afară, care după informațiunile mele, au fost foarte numeroase, și avantajoase, dar pe care guvernul le-a refuzat, din motive bine cunoscute.

România mică, ca și România-mare, are ca primă bogăție națională agricultura, fiindcă teritoriul ei este un pământ arabil de prima calitate, iar majoritatea populației, țărani muncitori de pământ.

Nu odată, am auzit chiar din gura așa zișilor factori responsabili, că țăranul român e leneș și indolent.

Nu pot decât să protestez energic, fără să fac caz că apăr pe țărani, de cât că, apărarea, ce le-o fac, este dreaptă și nu are nici un scop, decât să arăt că nimeni și nimic nu s'a făcut ca să-l scoată din starea de până acum.

Prin urmare, când ai băgat zizania între ei, prin învrăjbirea politică, când Preotul în loc de Biserică face pe agentul electoral, când învățătorul e pus să facă diferite combinațiuni financiare cu cârciumarii și jandarmii satelor, când nu creezi măcar o industrie mică, casnică ,sau mecanică, care să ocupe pe țăran în timpul iernei, când nu-i dai nici un ajutor moral sau material, în mașini, vite, sămânți bune și oarecari instrucțiuni, măcar din Pasti în Crăciun, cum vreți să aveți producția și cum vreți să aveți import?

Dar numai atâta trebuie dat țăranilor ca să se civilizeze și ei puțin?

Văzut-a care-va ca vre-o infirmerie din vre-o comună să aibe baie, sau să se ție vre-o conferință cu învățături de higienă, sau să se ajute când trebuie să nască, nefericitele femei dela sate?

Nu. Prin urmare nimeni nu are dreptul să-i învinovățească, fiindcă nimic nu se face pentru menționarea prestigiului omenesc, care e în funcțiune directă cu munca și deci cu producția. Lucru de altfel petrecut și la oraşe.

Și iată de ce, după opt ani de politică desmățată ne găsim cu o stare agricolă inferioară, cu o lege miraculoasă a standardizărei, ca o pedeapsă dela Dumnezeu binemeritată.

Până când, în mintea guvernanților nu se va fixa, ideia că România, e țară eminamente agricolă, și că trebuiesc investațiuni de 10 miliarde în agricultură și acestea imediat, nu vom fi țară exportatoare, în felul cum am fost înainte de războiu, și deci nu vom avea beneficiile unei stări bune a majorității populației, care dacă se cârpește ici-colo, se rupe mai rău, ca antiriul lui Arvinte.

Dar cine să audă? și cine să ia taurul de coarne în România înfometată de nechibzuința politicianilor mincinoși și mistificatori?

Const. Dem. Popescu
avocat.

„Curentul“ 6. Sept. 1928.

Cetiți și răspândiți
„Svastica Banatului“

„Anumita chestiune" văzută in Franta

Rezumat după **G. P.** Tradus de **A. Lucaciu** student în Belgia

Era la Iași în 1918 când prințul Carol, — pe atunci de 23 de ani — luă decisiunea de a-și abandona țara, familia și postul, pentru a trece deghizat ca ofițer rus, în Rusia cu amanta lui.

Cine era amanta? Jeanne Lambrino, — fiica unui ofițer de artilerie — și pe care prințul Carol o iubea la nebunie.

Ii scria scrisori de dragoste, îi dedica fotografii. Pe una din ele putem citi „Tie, care ai fost refugiul meu în acest pământ de exil. Carol, Iași 1917. In 1918 el își perde capul și vrea să posedă femeia pe care o iubește fără rezervă. Dezertează și se refugiază la Odessa.

Aici la biserica ortodoxă prințul Carol se căsătorește la 31 August 1918 cu domnișoara Jeanne Lambrino. Actul de căsătorie a îndeplinit toate formalitățile atât din punct de vedere religios cât și legal. El este următorul:

No. de ordine a căsătoriilor 444.

Luna August, 31.

Carol, fiul lui Ferdinand, prințul moștenitor al României, colonel în al 8-lea regiment de vânători din armata regală română, în prima căsătorie ortodoxă...

Vârsta mirelui: 23 ani.

Jeanne, fiica lui Constantin Lambrino, nobil, în prima căsătorie ortodoxă...

Vârsta miresei: 22 ani.

Urma numele martorilor.

Semnat: Melutius Charavski.

Prințul Carol și-a exprimat dorința renunțării la tron. Regele Ferdinand puse totul în mișcare pentru a-și readuce fiul rătăcit. Trimete prințului Carol un colonel, căruia la 19 Septembrie 1918, îi dă următoarele instrucțiuni telegrafice:

„Inainte de a Vă autoriza de a întrebuința forța, asigurați-Vă dacă nu există nici o speranță de a obține reîntoarcerea lui, datorită sentimentelor realității. In interesul său propriu, dacă el este decis definitiv de a-și executa planul său, arătații monstruositatea faptelor, că ruptura definitivă cu familia și cu Țara sa se face pe pământ strein, sub protecția baionetelor streine, eri încă în luptă cu noi".

Semnat: Ferdinand.

Prințul Carol adus în patrie persistă în deciziunea luată. In prezența faptelor, Regele Ferdinand convoacă Consiliul de Coroană pentru al consulta în această chestiune.

Generalul Averescu și Alex. Marghiloman se pronunță pentru acceptarea renunțării prințului Carol la Tron, judecând cu severitate faptele prințului și ne mai fiind demn de a domni. In special generalul Averescu, care a văzut conduita prințului Carol în timpul războiului, era fără milă.

Putem cunoaște opiniunea generalului Averescu din „Memoriile" lui Alex. Marghiloman pe atunci prim-ministru.

La data de 22 Septembrie 1918 putem citi în aceste memorii:

„Mai interesant, Averescu, care, după ce a avut o întrevedere cu mine... intră imediat în chestiune. Toate transacțiunile sunt imposible... Prințul nu are nici o calitate pentru a domni... La 29 Octombrie 1916 eu primisem ordinul de a mă retrage din valea Prahovei; toți erau deprimați și triști; trebuia să predăm bătălia dela București; sondele erau incendiate. In această atmosferă oribilă, a trebuit să ordon la ora 9 șefilor de trupă de a se retrage dela masă împreună cu prințul Carol pentru a executa ordinele însă prințul a stat la masă până la ora 2 dimineața; patrulele inamice erau la 20 km.

„A fost desgustător... Din toate cele intervenite un singur lucru este curat, căsătoria. Dar nu va murdări-o și pe aceasta".

Singur Ionel Brătianu, a apărat pe prințul Carol, spunând că este tânăr, că actul său a fost necugetat, și el arăta pericolul unei deciziuni asupra căreia nu se va mai putea reveni.

Regele Ferdinand este de aceași părere și dă fiului său un arest de 75 zile la Horaița, însă după scurt timp mulțumită luptelor favorabile dela Salonic Regele îl grațiază și însărcinează pe Ionel Brătianu de a vedea pe Prinț și de a-i vorbi. In urma întrevederii din 13 Noembrie 1918 Ionel Brătianu pe atunci prim-ministru dă următorul raport:

„Eu cred că dacă prințul ar fi fugit din fața inamicului el ar fi cu mult mai puțin vinovat în fața Țării, deoarece mii de soldați ar fi putut să-l înlocuiască, însă a dezerta de la coroană înseamnă a crea Dinastiei o situație periculoasă, și nimeni altul nu va putea îndeplini sarcina ce lui i se atribue.

Eu l'am sfătuit de a asculta pe părinți, de a nu uita că tinerețea poate învăța întotdeauna și că pentru Suverani a ști să asculte este o calitate principală.

Prințul Guillaume a fost poate mai puțin înzestrat ca Guillaume II, însă el a știut mai bine să asculte și din cauza aceasta el va rămânea Guillaume cel mare și nepotul său Guillaume ultimul".

Ionel Brătianu termină constatând:

„Este adevărat că prințul are aspectul unui om năuc, încăpățânat, pentru că el simte că obiecțiunile sale sunt nefondate. El este decis de a permite anularea căsătoriei cu speranța, de a o reîncepe mai târziu. Totodată eu sper că acțiunea timpului îl va scoate din starea hipnotică în care el se găsește de prezent și dealtfel o lege trebue — între timp — să reglementeze căsătoriile princiare".

Nici regina Maria nu a neglijat nici un mijloc pentru a face pe fiul ei să reintre pe drumul drept și aceasta o putem constata din scrisoarea prințului Carol către „Zizi" — cum îi spunea el în intimitate — din 3 Octombrie:

„Draga mea,

Eu am avut o violentă discuțiune cu mama, în care eu am apărat foarte mult cauza noastră și pe tine. Insă și tu dragă, trebuie să mă ajuți. Trebue neapărat să asculți: trebuie să urmezi instrucțiunile pe cari ție-le dau prin scrisoare. Trebue să îmi faci aceasta ca probă a dragostei tale: deci, trebue să le faci, pentru că tu trebue să asculți pe bărbatul tău".

Iar la 18 Decemvrie 1918 ei primiră dela Procurorul regal o citațiune pentru a se prezenta în 8 Ianuarie 1919 înaintea Tribunalului de Ilfov pentru a se pronunța nulitatea (desfacerea) căsătoriei. Citațiunea este următoarea:

„Noi, Președintele Tribunalului Civil de Ilfov sec. III. în virtutea art. 71 din Cod. de Proc., citâm pe d-na Jeanne Lambrino, măritată cu A. S. R. prințul Carol, domiciliată la Iași, în ședința sa din Str. Muzelor No. 6, în curtea Școli....

De a se prezenta în 8 Ianuarie 1919 la Tribunalul civli Ilfov Sec. III. în sfârșit a se înfățișa la audiența procesului intentat de Parchetul Tribunalului Ilfov, știind că în lipsă de înfățișare la apel în această cauză el va fi luat lipsă la înfățișare....

(Va urma).

Naționalizarea comerțului și școala

de: **Dem. Stănculescu, profesor**

(Urmare).

Dintre toate cele 3 trepte principale ale învățământuli comercial de Stat din Țara noastră, adică: școlile elementare școlile superioare și academiile comerciale, numai la școlile elementare de comerț, regulamentul în vigoare, pretinde o practică comercială efectivă în instituții bancare și comerciale, în clasa II-a și a III-a.

Această practică comercială se face de către elevi, în toate zilele lucrătoare după amiază, de obiceiu dela orele 2 până la 6.

Tot pentru a se da putința unei practice comerciale cât mai complete, s'au creat „Cursurile Serale" de pe lângă școalele elementare de comerț; elevii acestor cursuri serale nu se deosibesc întru nimic de funcționarii obișnuiți ai diferitelor instituții comerciale și bancare, decât numai, între orele 6 și 8 seara ei sunt elevii devotați ai școalei, ca orișicari alții.

Regulamentele azi în vigoare, cu privire la școalele comerciale pretind numai o practică comercială sau bancară de 6 luni absolvenților școalelor comerciale superioare și licențiaților academiilor comerciale, fără de care, ei nu-și pot obține diplomele de absolvire sau de licență.

Dacă atribuim școalei superioare de Comerț rolul unei școli de specializare cu pretențiunea de a sta în privința cunoștințelor practcei comerciale la nivelul vieții comerciale moderne, apoi trebue să constatăm cât de insuficiente sunt cele 6 luni de practică comercială, cari se cer și ele numai drept formă, la eliberarea certificatului sau diplomei de absolvire.

Rațiunea practicei comerciale se întemeiază pe aceia, ca elevul să poată prezenta profesorului de specialitate, respectiv, profesorului de științe comerciale, elementele de specialitate dela cunoscute pe cari le-a întâlnit în timpul practicei, precum și elementele noi cu cari a făcut cunoștință, fie că le-a priceput, sau nu le-a priceput.

Părerea noastră este că ar fi foarte nimerit să se ceară elevilor dela școalele comerciale superioare în fiecare an, o practică de o lună în tot timpul lunei Septembrie la instituții bancare sau comerciale, întrucât în această lună în Țara noastră față de conjuctura specială agricolă, comercială și bancară, este cea mai intensă activitate și foarte variată, în toate instituțiile cu caracter comercial.

Cursurile teoretice ale școalelor superioare de comerț, urmează a se începe astfel la 1 Octombrie ale fiecărui an, după ce, propriu zis, elevul și-a început deja școala la 1 Septembrie, odată cu practica comercială.

Pentru compensarea celor 7 zile de studii teoretice, ținând seamă că pân' acum școalele comerciale superioare începeau cursurile la 24 Septembrie, ar fi nimerit să se prelungească până la 20 Iunie cursurile, la finea anului școlar.

La „Academiile Comerciale" propunem introducerea practicei comerciale de fiecare an și anume tot în luna Septembrie în timpul activității celei mai intense.

Să se legifereze obligativitatea instituțiilor comerciale și bancare de a primi la practică pe elevii școalelor comerciale, sau pe studenții academiei comerciale, așa după cum se va hotărâ la direcțiunile școalelor sau la rectoratele academiilor comerciale.

Am insistat în rândurile din nainte așa de mult asupra practicei comerciale, pentruca să scot în evidență, cât de mult se întemeiază bunele rezultate ale învățământului comercial, pe această practică comercială.

(Va urma).

Medicale

Combaterea boalelor venerice

(Continuare).

de **Dr. I. Bozac**

3. Nerespectarea regulelor elementare de igienă în restaurante, hoteluri, cafenele, cofetării, saloane de frizat și de bărbierit, băi publice, closete publice, cabinete clandestine de dentistică etc., în cari numai foarte rar sunt desinfectate obiectele folosite de clienți, dar se întâmplă chiar adeseori că aceste obiecte nici nu sunt măcar spălate cu atenție. In astfel de localuri sunt periculoase mai ales obiectele, cari ajund în contact cu gura și cu fața sifiliticilor (păharele — mai ales cele știrbite, scobitoarele de dinți — folosite și după ștergerea lor din nou puse la dispoziția clienților. furculițele, lingurile, prosopul, briciul, instrumentele dentistice etc.), dar aproape tot atât de periculoase pot fi și instrumentele de manicur și pedicur, șezutul closetelor, lingeria de pat din hoteluri, ligheanul, peria de cap, peaptănul, etc., folosite de mai mulți clienți.

4. „Inchniarea" cu sticla de țuică, din care beau unul după altul toți cei de față.

5. Luarea în gură și roaderea creoanelor și tocurilor de peană, cari au trecut prin mai multe mâni.

6. Luarea în gură a capetelor de țigarete aruncate de alții.

7. Incercarea bunei funcții a trimbițelor și obiectelor de suflat, expuse spre vânzare în prăvălii și în târg.

8. Lingerea mărcilor postale înainte de lipirea lor pe scrisori.

9. Lingerea degetului cu ocazia răsfoirei unei reviste sau unei cărți.

10. Pipăirea pâinei, franselelor și cornurilor, pentru a se convinge de consistența lor.

11. Improptirea capului direct pe perna sau pe păretele șezutului din cupeele vagoanelor căilor ferate.

12. Intrebuințarea continuativă a lingeriei de pat și de baie, a periilor de dinți și de cap, a peaptănului, etc. folosite de oaspeții trecători ai familiei, neglgând spălarea sau desinfectarea lor.

13. Datini rituale neigienice:

A) Circumcisia rituală făcută de „șacter" cu un cuțit nedesinfectat, sau sugerea penisului de către „șacter", pentru a opri sângerarea.

B) Sărutarea icoanelor, cărților și crucilor din biserici.

C) Vârîrea linguriței de comunicare în gura mai multor credincioși, fără a o desinfecta după ficcare individ. Posibilitatea unei contaminări este cu atât mai verosimilă, cu cât chiar indivizii frânți de boli și necazuri se comunică mai adeseori.

Vedem deci, că posibilitățile de contaminare sunt nenumărate, ceeace explică marea răspândire a sifilisului, care azi este considerat de un adevărat flagel. Intre infecții prevalează cele ivite în urma raporturilor sexuale, dar sunt numeroase și infecțiile câștigate în mod inocent. Infecțiile consecutive raporturilor sexuale se manlfestă întâiu la organele externe genito-urinare. Infecțiile datorite altor cauze se manifestă **de obiceiu** înafară de regiunea genito-urinară (infecții extragenitale la buze, tonsille, limbă, obraz, bărbie, ochi, nas, urechi, degete, ceafă etc.). Am apăsat cuvântul „de obiceiu", fiindcă nifecția se poate produce la organele sexuale chiar și fără raport sexual, precum o vedem aceasta la infecțiile câștigate în closet, băi, la circumcisii rituale.

(Va urma).

Din viața satelor noastre

Duboz. Zilele trecute a aterizat pe hotarul comunei un aeroplan sârbesc, care a greșit direcția. Ofițerii sârbi văzând greșala făcută, au încercat să se ridice cu aeroplanul, dar nu au reușit. La această încercare aeroplanul s'a ales cu un defect. Ofițerii sârbi au fost aduși la Timișoara.

Iablanița. Pripășit acum câteva luni în comuna noastră șeful-suplinitor al gării Iablanița și-a început activitatea prin a dovedi cea mai josnică manieră, tratând pe bieții călători nu așa cum se cuvine ci apostrofându-i și făcându-le observații de a respecta chipiul d-lui șef prin salut.

Lăsând la o parte micile bârfeli pe care dânsul le are cu călătorii, este concludent faptul petrecut săptămâna tercută, când așa zisul șef a pălmuit în fața publicului călător pe factorul postal, care avea să predea sacul cu scrisori și diferite pachete la vagonul poștei. Cauza a fost copilul d-lui șef care se juca cu un pachet și factorul a forțat pachetul din mânile copilului, deoarece trenul tocmai intra în gară.

Era oare în drept d-l șef ca factorul din pricina pustiului d-sale, să fie pălmuit și violat în exercițiul funcțiunei sale? S'au era mai bine și mai logic invers?

Cele zece palme aplicate pe obrazul bătrânului factor vor fi o dovadă eclatantă despre caricatura slabului său caracter.

Cerem ca justiția să facă curs liber dreptății, iar autorităților superioare — în numele ordinei — să transfereze pe acest bătăuș, care nu face pentru o comună fruntașe și îndeosebi că, gara servește ca punct de precipitare pentru întreaga Valea Almăjului.

Unui astfel de individ certat cu morala și Codul manierilor elegante, se cuvine nu după cum pretinde d-sa. onoarea și stima, ci disprețul și ura din partea întregului sat.

Totodată ia aminte, d-le șef, că trăim în secolul al XX-lea.

Gh. Cr.

Poeni. Sălașul „Omete", care formează proprietatea săteanului Nicolae Enuica, din Sasca, a fost atacat de lupi în seara zilei de Sf. Maria. Lupii i-au sfâșiat 18 oi.

Hodoș. Săptămâna trecută s'a făcut o anchetă la școala de stat, de către organele în drept. Sătenii aflând acest lucru s'au adunat în număr mare la școală și au spus domnilor anchetatori, că nu cutează să-și trimită copii la școala zidită acum 3 ani, fiindcă să tem că edificiul zidit prost se prăbușește peste copii.

S'au constatat grave nereguli la zidirea edificiului școlar. Fundamentul este de 1½ cărămidă, în loc de 3 cărămizi, lățime, cum trebuia să se facă. La zidirea școlii săteni au fost forțați să aducă cu căruțele materialul necesar și pentru acest lucru nu au primit nici o plată, deși antreprenorul era obligat să-i plătească.

Suntem informați, că forul în drept va da în judecată pe cei **vinovați.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Teatru pentru tinerime

de: **Prof. Iosif Velceanu**

Unde dai și unde crapă!

comedie cu cântece, într'un act.

(Continuare).

INOCENȚIA:

Vaza de porțelan, model asirian, am aflat-o spartă! Una dintre voi a intrat în salonul de primire și a spart-o! Cine a fost în salon?... Nu spuneți? Vai de capul vostru!.. Ce... tăceți toate?.. Țineți secret... Faceți conjurație... Uf! că plesnesc! (mai domolă). Bine! Fiindcă sunteți solidare, voiu face eu dreptate: fiecare va plăti câte 10 Lei pedeapsă și cu suma aceasta voiu cumpăra altă vază, deși regret foarte mult, că s'a spart originalul. Era un prețios cadou, primit dela Societatea arhiologică.

ELEVELE:

Noi n'am spart vaza! Eu n'am spart-o! Nici eu! Nici eu!

INOCENȚIA:

Tăcere! Veți plăti paguba!

MIHAI:

(la ușa pensionului). Audzi hoțomana! Mi se pare că tocma ea o spart porțălanu ș'acu punie fecile să-l plăciască.

INOCENȚIA:

Fiecare va plăti câte 10 Lei, altcum vă eliminez din pension. Ați înțeles?!

ELEVELE:

Eu n'am spart-o! Nici eu! Voiu scrie lu tătucu! Voiu telegrafia mămicei să mă ieie acasă! Trebue să plătim fără vină!

INOCENȚIA:

Am terminat! Nici o vorbă mai mult! Incă ceva: Melania a primit de-acasă un pachet. Foarte bine! Am desfăcut pachetul și... ce să vezi: era plin cu prăjituri! Ei, aceasta trece gluma! La pension nu se trimit prăjituri! E normat în regulament! Drept aceea l'am confiscat. N'o să asist la îmbolnăvirea Melaniei. Sunt responzabilă pentru sănătatea voastră! Voiu fi însă cu dreptate: prăjiturile se vor distribui tuturor elevelor...

MIHAI:

(a parte). Parcia bună ș'o ținut-o iei!

INOCENȚIA:

Fiecare va primi partea ce-i vine; facem o faptă umanitară: dăm din al nostru! Ați înțeles?!

Florica: (ironic)

Ds. directoară are toată dreptatea. Ne supunem ordinului.

INOCENȚIA:

Cum se și cuvine! Acum puteți pleca.

(elevele intră în pension).

SCENA 6.

Inocenția—Mihai.

INOCENȚIA:

Mihai! Ia haina! Trebue să mă răcoresc! M'am enervat prea mult.

Uf! ce căldură!

MIHAI:

Ți tarie cald cucoană? Fireșcie, dupatâta obosală, nișt nu-i mirare!

(șăgalnic). Dar afacierea cu porțălanu o isprăvirăm tare fain: feciele-or spart-o, ele s'o plăciască, asta-i gireptacia!

INOCENȚIA:

Nimic despre aceasta! Cât a costat vaza?

MIHAI:

Misăpare, vr'o 20 dă Lei.

INOCENȚIA:

Bine! Restul în favorul pensionului! Auzi Mihai! Imi vei cumpăra bilete de teatru! Azi va fi o reprezentație admirabilă, se joacă: Romeo și Julieta! O piesă excelentă!

MIHAI:

Voiu grăbi să scot bileturile. Dar îmi dați voie să-mi iau și mie un loc sus în galerie. Așa mi dă dor să văd și io câta țiatăr. Nu te mânii coană Inoțința?

INOCENȚIA:

Ce-mi tot zici Inoțința? bădăran ce ești! Voi bănățenii nu veți vorbi nicicând corect românește!

Inocenția, așa mă chiamă! Înțelegi!

MIHAI:

D'apoi și io dzic tătașa: Inoținția!

INOCENȚIA:

Prostule! Uf! mai plictisit!

Și apoi nu pot permite, ca și tu să mergi la teatru, atunci, când mă aflu și eu acolo! Nu se poate! Dealtfel, nici nu poți asista la o piesă scrisă numai pentru suflete fragede și tinere...

MIHAI:

Cum ești dumniata!

INOCENȚIA:

Da, firește, cum sunt eu! (a parte). Ce-ți sunt bădăranii de bărbați: ne terorizează și ne insultă! Pe noi, sexul gingaș și frumos!

Nu se poate Mihai! Voi bărbații nu vă puteți nicicând asemăna cu noi, femeile, emancipate. Numai suntem sclave. Avem și noi drepturile noastre!

Vei rămânea acasă și vei griji, să nu între picior de bărbat pe poarta pensionului...

MIHAI:

Afară de minie...

(Va urma).

Răspunderea medicală și procesul doctorilor Diel Lajos și Bauer Lajos

Acest proces senzațional deșteaptă din zi în zi tot mai mult interesul marelui public și mai ales interesul oamenilor de specialitate. E vorba doar de apărarea societății, de aplicarea unor paragrafi de lege clari și categorici, vorba de fixarea unei jurisprudențe în această materie și e vorba chiar de prestigiul Justiției românești. In joc e siguranța societății întregi, căci toată lumea se poate îmbolnăvi, și mulți, foarte mulți sunt nevoiți a se da pe mâna vreunui chirurg. Acei ce-și încredințează viața vreunui chirurg, o fac aceasta cu liniștea sufletească ce li-o inspiră credința, că au de a face cu un chirurg bine pregătit, care le vrea binele și care răspunde pentru faptele sale nu numai în Cer ci și pe Pământ. Incercarea unor oameni interesați de a scuti pe operator de orice fel de răspundere, clatină încrederea pacienților în operatori și îi face să se gândească cu groază la eventualele isprăvuri păcătoase ale cutăruia operator lipsit de conștiință și sigur de impunitate. Se știe doar, că corpul medical nu e compus din îngeri, ci din oameni, cu virtuțile și slăbiciunile inerente naturei omenești. Nu în fiecare medic sălășluește simțul de datorie, dragostea față de deaproapele său, umanismul și altruismul. Nu toți medicii și-au ales cariera pe baza unei vocații, ci mulți au urmărit numai satisfacerea unie vanități sau o ușoară și rapidă îmbogățire.

Activitatea unor atari medici nu ține direcția indicată de etica medicală și nu ține totdeauna cont de soarta și de viața bolnavului. La atari medici prevalează interesele materiale și vanitatea și numai în al doilea rând urmează grija pentru ridicarea bunei stări a pacientului și salvarea lui de boala ce-l chinue. Numărul medicilor de acest soiu a crescut după războiu și practica medicală a început să ia un caracter mercantil. Aceasta este o dureroasă constatare, căci răpește Corpului medical nimbul ce-l avea înainte de războiul mondial. Acest nimb și l'au câștigat medicii prin știința lor vastă, prin sentimentul de umanitate bine desvoltat, prin spirit de jertfă și prin o muncă cinstită și conștiincioasă. Medicii cu suflet mercantil nu au aceste calități și sunt stăpâniți de un mare egoism. Acest egoism hipertrofiat, — ce se manifestă prin vanitate exagerată și prin râvna după o rapidă îmbogățire —, îi împinge pe medici la fapte, cari sunt în flagrantă contrazicere cu principiile, de cari trebue să fie călăuzit un medic bun în activitatea sa. Unele din aceste fapte îmbracă chiar forma unor delicte prevăzute în codul penal și în cel civil. Existența acestei posibilități obligă societatea ca să se pună în gardă și să ia măsuri energice de apărare. Cea mai eficace măsură de apărare este pedepsirea exemplară a acelora cari greșesc grav, făcându-se vinovați de reavoință sau de ignoranță, neglijență și imprudență. Căci tăinuirea sau mușamalizarea gravelor greșeli medicale și scăparea medicilor de răspunderile legale, — poate să atrofieze conștiința multor medici, poate să micșoreze respectul penrtu viața și pentru integritatea corporală a bolnavului, poate să nimicească râvna după perfecționare, poate să-i obicinuiască pe medici la acte de ușurință și neglijență, poate să încurajeze specula și exploatarea pacienților, ba poate chiar da naștere la acte criminale, fiindcă se poate face mult rău unui pacient fără ca să se poată face dovada intenției criminale.

Societatea nu poate tolera existența și dăinuirea unor atari stări de lucruri, fiindcă în acest caz și-ar săpa singură groapa. Societatea trebue să pună frâu practicianilor destrăbălați și trebuie să-i obicinuiască sau chiar să-i forțeze ca să lucre cinstit și conștiincios. Societatea nu se poate face complicele mușamalizărilor, pentrucă este în joc bunăstarea ei și chiar și existența. Societatea nu poate închide ochii în fața multelor nenorociri, cari ar fi putut fi evitate, dacă medicul și-ar fi făcut datoria sa profesională și dacă ar fi ținut cont de regulele cele mai elementare de bun simț și de prudență.

(Va urma).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Informațiuni

Procesul satelor românești cu Direcțiunea Vânătoarei, din lipsă de spațiu, apare în numărul viitor.

In atenția d-lui Ministru de Justiție. Cetim în ziarul „Universul" No. 207 din 7 Sept. a. c. că în Italia, „guvernul fascist a luat din timp măsuri din cele mai aspre contra cametei (uzurei N. R.). Astfel directorul unei bănci din Milano anume Monzzi (cu siguranță jidov) a fost condamnat pentru camătă (uzură) la 5 ani muncă silnică și deportare".

Pentru ce la noi se tolerează uzura? Pentru ca Românii din Maramureș și de pe tot cuprinsul țărei să fie deposedați de avere și să ajungă robi la jidani?

Pentru ce în România Mare se neglijează interesele vitale ale poporului, în folosul nesățiosului neam al lui Iuda?

Domnule Ministru de Justiție, cine va fi chemat să apere România în cas de răsboi? Jidanii?

Nu — ci Românii — aceștia trebuesc ocrotiți. St. Peneș.

Din Vama (Bucovina). Onor. Societăți culturale și economice, edituri de cărți, reviste și ziare, precum și domnii, doamnele și domnișoarele intelectuale și alții sunt rugați pe această cale să binevoiască a contribui cu mult prețiosul lor obol la formarea unei biblioteci a noului Cămin Cultural, înființat de curând în orașul Vama din jud. Câmpulungului-Moldova. Donatorii vor fi trecuți drept membri sprijinitori ai acestui Cămin.

Satchinez. In noaptea dintre 15 și 16 l. c. autori necunoscuți au pătruns în Biserică cu scopul de a o jefui. Răufăcătorii au forțat dulapul epitropilor, care era gol. Au furat un șervet, proprietatea corului cu inscripția: „Reuniunea de cântări și Corul bisericesc din Satchinez", apoi un măsai donat de Iuliana Sobotelcanu și două batiste, plus o haină a crâsnicului.

Tot în această noapte, răufăcătorii — probabil aceia cari au furat Biserica — au pătruns și în casa d-lui Dimitrie Duțiu, fost primar, de unde au furat o pâine, o șuncă și două sticle cu dulceață. Sătenii presupun, că autorul acestor furturi este fostul servitor al d-lui Duțiu, care a dispărut din comună.

Sasca-montană. Au ars două clăi de fân ale săteanului Dănilă Sârbu. Paguba se ridică la 8000 Lei.

Din viața satelor noastre

Gad. In ziua de 9 Sept. s'a pus piatra fundamentală a Bisericii ortodoxe române. Serviciul divin a fost oficiat de d-nii protopop Ghilezanu și preoții Tuca, Țăranu, Terebențiu, Petcu, Maghețiu și alții a căror nume ne scapă. Răspunsurile le-a dat corul din Ciacova. Intre intelectualii veniți la această solemnitate, am văzut pe d-nii Dr. Coste, Dr. Mezin, I. Jivan ș. a. Cuvântări s'au rostit de dnii Dr. Coste, Dr. Mezin și protopopul Ghilezan.

Stanciova. (Continuare). Cât privește de simpaticul Bătăran Crăciun, om devenit foarte delicat prin exercitarea meseriei lui de bărbier, s'a plâns întâi, că el ar fi bun de primar și chiar de președinte al obștei, întru cât suferă de mania titlurilor. Este singurul Român dintre aceștia toți ce sau plâns și că din dragoste pentru cei excluși n'a vrut să semneze procesul verbal pentru excluderea lor; ia fost împărțită dreptatea la fel cu cei 6 dintâi, iar ca să se răzbune, a intrat în pământuri cu forța, unde n'a veau drept la nici o brazdă.

Unde or fi ceilalți 13 nedreptățiți numai ei știu despre care au publicat? Pentrucă toate acestea merg pe calea dreptății îndrumate fiind de către șeful Reg. Agr. V. Ciufe cu care ca agronom de breaslă luminător și îndrumător al acestei instituții în mijlocul lor, obștea a găsit de menit prin funcțiunea lui să stea cuviință să-l primească ca membru fiind înscris cu forme legale ca și ceilanți, bucurându-se de drepturi. Solidar la rându-i ca și ceilanți, a atras asupra lui ura înverșunată a mărăcinilor cu pantaloni și care nu vor să mai crească în pustiuri și cred că vor face mai multă umbră în sat.

Ei nu știu că agronomii se pot bucura de astfel de drepturi legale, că pentru aceasta au fost creați; iar obștile au dreptul să-și țină câte un luminător în mijlocul lor. Acum că tot adevărul s'a desvăluit opiniei publice strigăm sus și tare; Anchetă și control! Să se vadă adevărații mișei, ce sbiară în gura mare să alarmeze opinia publică, despre care noi știm pentru ce! — Pentru că aici s'a amestecat partidul **Maghiar, (sub formă politică)** și ca să bată toba prin mincinoasele lor ziare, dincolo peste graniță, la simpaticii noștri prieteni, care nu ne poate mistui și ca să ne arate că până'n prezent au progresat ajungând să-și amestece balele lor veninoase și intrigele meschine până la obștele ce sunt liniștite prin sate uitate. Crede oare, că ziarul partidului Maghiar „Deli Hirlap" dacă nu scoate la iveală pe acei porci îmbâcsiți de nomol, care au căutat să terfelească cu simple bazaconii persoane corecte, instituțiuni, amestecând și pecetea țării ce nu era cazul, chiar să fii fost adevărat. Crede că nu va fi tras la răspundere? Avem de spus că prea mult a-ți înaintat în această direcție cu politica de partid și d-l Kuban Endre pe care îl cunoaștem din timpul turneului de propagandă cu Dr. Tornya Giula, a crezut că vede bine cu un ochiu și la caz de ceva poate să fie ertat din cauza poeclei și fără să-și dea seama (sanchi pontu) a semnat acea mâzgălitură prostească scornită de acele lepădături ale societății, ce le știe el, foarte bine. Așa crede partidul minoritar Maghiar să ajute pe toate căile la consolidarea acestei țări? Aceasta drept răsplată, că trăiesc ca în sânul lui Avram.

Și credem că aci mai lucrează și mâna dibace a pocitaniei scârboase, botezată cu loiștea, care râde hidos în toate împrejurările. „Și iarăș zic": Cui nu-i place, să nu se amestece în tărâță, că-l mănâncă porcii perciunați. Și să

nu vă mire acest proverb, întru cât la adminstrația acelui ziar, renumit peste hotare, numai 2 sunt cu cruce de Duminică, restul fiind de Sâmbătă.

Fiind cu conștiința împăcată acum așteptăm în privința activului faimos notar din Stanciova, care pentru numeroasele lui nelegiuiri, a fost amendat de prefectura județului în repetite rânduri, urmează tot mai mult și sfidători să încurajeze după simțirea inimei lui minoritățile, lucrând fățiș în contra siguranței statului, să velotească străinii și spionii, eliberându-le certificate false, înlesnindu-le angajarea peste granită, să se ocupe cu pașapoartele, mai ales încasând taxe ilegale, ce vorbă să fie, le trece în fondul Bisericei Gr. Ortodoxe și să țină lanț la curent chitanțele false, pentru cheltuelile bugetare și diferitele încasări.

Sunt mulți ochi îndreptați asupra celor ce va urma, și credem că d-l comandant al diviziei I-a va găsi un ofițer energic să constate cele adevărate și care trebue să procedeze fără mănuși întru cât clientul este șmecher de forță.

Credem asemenea că și parchetul va avea ceva de pus înaintea dlui Prim-procuror să-i dea de gândit. In ce privește pe d-l Prefect, suntem convinși că d-l Romulus Zabo îi este foarte simpatic și-l cunoaște de mult de când l'a dat cu-n picior afară pe ușa cabinetului tot pt. niște falșuri și nu-e frică de data asta că ne va lăsa săraci de el.

Rugăm și pe d-l prim-pretor Weiss a nu mai fi indulgent și să-i se moaie inima când se plânge și se văicărește această bestie cu ocazia diferitelor anchete, căci noi credem că sunt destule moralele ce i-ați făcut și protecția din milă.

Lăsați-l să ispășească greșelile săvârșite recidiv „căci din coadă de câine nu faci sită de mătase“.

După cum va fi sfârșitul, va fi cazul de trebue să mai revenim, însă cu punct.

— D-l Farchescu, brigadier silvic, după cum am aflat ulterior, a întrat în obștea din Stanciova, de care am scris în ziarul nostru din August, de bună credință, că face un gest românesc, simțindu-se și îndreptățit a fi părtaș al unei obștii, fiind crescut la agricultură. Aflând însă, că funcționarii statului nu pot face parte din asemenea obștii, și-a dat demisia, fără să fie fost provocat la aceasta.

De altcum din informațiunile primite ne-am convins cu multă plăcere, că d-l Farchescu este un funcționar conștiincios și bun român.

—G-L-U-M-E—

Vânătorești. Societatea „Fazanul“ aranjează luna viitoare câteva vânătoare grandioase, cu aranjarea cărora a încredințat pe următorii domni: Vânătoarea de crocodili la Șag; condusă de d-l Savy. Lei și tigrii la Parța; conduce d-l dr. Anuica. Căprioare de 15 ani la Timișoara; conduce d. dr. Georgeviciu. Elefanți la Satchinez, conduce d-l dr. Zărie. Urși de ghiață, la Tormac, conduce d-l Oprea. Vipere și alte târâitoare, la Recaș, conduce d-l Vidrighin. Bufnițe și cucuveici la Bucovăț, conduce d-l Micu. Purec și păduchi, în județ, conduce d-l Pau. Gazele și antilopi, la Jebel, conduce d-l dr. Crișmariu. Animale antidiluviene, la Caransebeș, conduce preasfințitul Musta. Consilii comunale, conduce taica Boroancă. Primari comunali, conduce dr. Licarețiu și speculanți jidani, conduce „Svastica Banatului“.

Selecție. E vorba tot de **Niea Mihai** al nostru, amărât, că d-l Goldiș vizitând Timișoara, a ținut să nu-i vadă mutra de **Ianus** și nu l'a vizitat s'a hotărât să se înscris în partldui lui Iancu Haiducu. Treaba era ca și făcută de jumătate. Dar, făcându-se scrutina a eșit majoritate cu două voturi contra. Szekeres și Șutu a votat contra. Șutu ș'a motivat votul secret, că ajunge un țâgan cu fluieru în „partid“.

Mihai Viteazu în mortobil. Mihai Viteazu a cărui cap n'a fost tăiat de Basta și... tot nu'l are, — a nu se confunda cu eroul de la Mirăslău, (cel mult cu cel dela Sasca și Știnăpar) — **dupe** ce a avizat pe orăviceni, că când vine cu mortobilul său propriu, le va face Cadouri, s'a prezentat în Oravița, însoțit de primarul Timișorii, — care dealtfel avea o misiune serioasă, — pentru a împărți cadouri mult promise. Conciatu gelos pe popularitatea lui **Niea** Mihai, l'a demascat.

Astfel s'a dovedit, că Mihai Viteazul al nostru, în adevăr nu are cap,, că cadourile promise nu sunt al lui, ci donațiuni ale Primăriei Timișoara.

A apărut un nou volum de poezii în proză sub pseodonimul Dr. Aurică iunior, care este cea mai strașnică armă pentru combaterea baptismului.

Monumentul lui E. Murgu. D-l Iancu Conciatu, șeful codrilor din Caraș, a tras sforile în vederea desvelirii monumentului lui Murgu, la Bozoviciu. S'a spus, că la această solemnitate va participa și Inalta Regență.

Dar sforile s'au prea încurcat, încât Inalta Regență nu poate veni la Bozoviciu.

Șeful Conciatu s'a hotărât să împacheteze monumentul și să-l ducă la București, ca să'l sfințească. Astfel va reuși să asigure participarea Regenței la sfințire.

Conciatu se orientează după Mohamed, care văzând, că muntele nu vine la dânsul, s'a dus el la munte.

Savy... doctor. Deputatul Savy auzind, că senatorul Rămneanțu pe cât e de neamț în toate totuși a reușit să-și ea doctoratul (la Jena de lângă Zăgujeni) s'a decis să nu se lase mai pe jos. Umblă să-și cipărească teza de doctorat, dar nu poate să intre la universitate, fiindcă poarta e încuiată. Cheia se află în cănțălarie dela firizul lui Rămneanțu din Ciuc (Secuime).

„Curierul Banatului“ (a nu se confunda cu ușierul Banatului) cunoscut în Admaj și Șopotul nou, sub numele de Iancu Haiducu, plictisindu-se a da lovituri cu căldările de pecmez, s'a decis să reformeze Banatul. In acest scop editează o gazetă sub titlul de „Răcnetul țiganilor“. Noul organ poartă deviza:

„Munții ni i-ați lăsat goi
Și pe noi, ca vai de noi,
Nici țigani, nici ciocoi“.

Concurență. Senatorul Rămneanțu (a nu uita, doctor de Jena și Zăgujeni) auzind, că deputatul Savy umblă cu dicționarul limbei franceze în buzunar, ba mai mult, pentru a se da pe „**franuțzie**“ și-a ras până și mustața, s'a hotărât și el să-și pileasă limba.

Calendaristice. Intrebăm pe Lendvay, măestru de ceremonie al „Sanhedrinului“, care este sărbătoarea mai mare a Camerei de Comerț, din Timișoara a Românici Mari, Rash hașone sau Ziua Crucii? Aceasta pentru rectificarea calendarului, fiindcă ședința fixată pe ziua anului nou jidovesc, a fost ținută în ziua Crucii.

No. 1311/4123/1928.
Portărel.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică, că în urma decisuli No. G. 6621/1928 al judecătoriei urbană II din Timișoara în favorul lui Carol Kremper din iTmișoara, repr. prin Dr. Victor Veterany avocat din Timișoara pentru suma de 2921 Lei capital, 12% la sută interese de la 1 Octomvrie 1926 și pentru spese în 1420 Lei deja staverite și cele mai obveninde, se fixează termen spre efectuiret licitației pe ziua de 5 Octombrie 1928 ora 3 p. m. în Timișoara III. Strada Ioan Văsii No. 31, pe când și unde se vor vinde prin licitație obiectele secvestrate și anume: 1 casă de bani și diferite mobile de case, prețuite în 13800 Lei.

Timișoara, la 15 Septembrie 1928.

Dr. Rakovița m. p.
portărel

Judecătoria rurală Biled.

No. G. 1729/3/1928.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul esmisul judecătoresc aduc la cunoștință publică, că în urma decisului No. 1501/1928 a judecătoriei rurale Biled, în favoarea Belgo-română Spa. de asigurare, pentru încasarea sumei de 3076 Lei cu toate acces. se fixează termenul de licitație pe ziua de **20 Septembrie 1928 ora 2 a. m.** în comuna Cărpiniș la locuința urmăritului, pe când și unde se vor vinde prin licitație publică obiectele sechestrate și anume: 2 vaci în valoare de 4000 Lei.

Aceste obiecte se vor vinde celui care oferește mai mult pe lângă bani gata, iar în caz de lipsă și sub prețul de evaluare.

Biled, la 3 Septemvrie 1928.

Esmis judecătoresc: **Staut.**

Judecătoria rurală Biled.

No. G. 1730/3/1928.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul esmisul judecătoresc aduc la cunoștință publică, că în urma decisului No. 1486/1928 a judecătoriei rurală Biled, în favoarea Belgo-română Spa. de asigurare, pentru încasarea sumei de 386 Lei cu toate acces. se fixează termenul de licitație pe ziua de **20 Septembrie 1928 ora 5 a. m.** în comuna Cărpiniș la locuința urmăritului, pe când și unde se vor vinde prin licitație publică obiectele sechestrate și anume: 1 vițel în valoare de 1000 Lei.

Aceste obiecte se vor vinde celui care oferește mai mult pe lângă bani gata, iar în caz de lipsă și sub prețul de evaluare.

Biled, la 3 Septemvrie 1928.

Esmis judecătoresc: **Staut.**

Judecătoria rurală Biled.

No. G. 1737/3/1928.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul esmisul judecătoresc aduc la cunoștință publică, că în urma decisului No. 1503/1928 a Judecătoriei rurale Biled, în favoarea Belgo-română Spa. de asigurare, pentru încasarea sumei de 288 Lei capital și acces. se fixează termenul de licitație pe ziua de **20 Septembrie 1928 ora 9 a. m.** în comuna Cărpiniș la locuința urmăritului, pe când și unde se vor vinde prin licitație publică obiectele sechestrate și anume: 1 vacă în valoare de 2000 Lei.

Aceste obiecte se vor vinde celui care oferește mai mult pe lângă bani gata, iar în caz de lipsă și sub prețul de evaluare.

Biled, la 3 Septemvrie 1928.

Esmis judecătoresc: **Staut.**

Judecătoria rurală Biled.

No. G. 1736/3/1928.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul esmisul judecătoresc aduc la cunoștință publică, că în urma decisului No. 1504/1928 a judecătoriei rurală Biled, în favoarea Belgo-română Spa de asigurare, pentru încasarea sumei de 260 Lei cu toate acces. se fixează termenul de licitație pe ziua de **20 Septembrie 1928 ora 4 a. m.** în comuna Cărpiniș la locuința urmăritului, pe când și unde se vor vinde prin licitație publică obiectele sechestrate și anu: 1 divan, 1 pateфon în valoare de 4000 Lei.

Aceste obiecte se vor vinde celui care oferește mai mult pe lângă bani gata, iar în caz de lipsă și sub prețul de evaluare.

Biled, la 3 Septemvrie 1928.

Esmis judecătoresc: **Staut.**

Judecătoria rurală Biled.

No .G. 1741/3/1928.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul esmisul judecătoresc aduc la cunoștință publică, că în urma decisului No. 1485/1928 a judecătoriei rurale Biled, în favoarea Belgo-română Spa. de asigurare, pentru încasarea sumei de 730 Lei cu toate acces. se fixează termenul de licitație pe ziua de **20 Septembrie 1928 ora 6 p. m. în** comuna Cărpiniș la locuința urmăritului, pe când și unde se vor vinde prin licitație publică obiectele sechestrate și anume: 1 vacă în valoare de 3000 Lei.

Aceste obiecte se vor vinde celui care oferește mai mult pe lângă bani gata, iar în caz de lipsă și sub prețul de evaluare.

Biled, la 3 Septemvrie 1928.

Esmis judecătoresc: **Staut.**

Judecătoria rurală Biled.

No. G. 1745/3/1928.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul esmisul judecătoresc aduc la cunoștință publică, că în urma decisului No. 1511/1928 a judecătoriei rurale Biled, în favoarea Belgo-română Spa. de asigurare, pentru încasarea sumei de 610 Lei cu toate acces. se fixează termenul de licitație pe ziua de **20 Septembrie 1928 ora 11 a. m.** în comuna Cărpiniș la locuința urmăritului, pe când și unde se vor vinde prin licitație publică obiectele sechestrate și anume 2 cai bruni în valoare de 10.000 Lei.

Aceste obiecte se vor vinde celui care oferește mai mult pe lângă bani gata, iar în caz de lipsă și sub prețul de evaluare.

Biled, la 3 Septemvrie 1928.

Esmis judecătoresc: **Staut.**

Judecătoria rurală Biled.

No. 1725/3/1928.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul esmis judecătoresc aduc la cunoștință publică cumcă lucrurile următoare ș. a. 1 divan, 2 perine, care în urma deciziunei No. 1506/1928 a Judecătoriei rurale Biled, s'au executat în Cărpiniș în favoarea lui Belgo-română Spa. de asigurare, repr. prin avocatul Dr. Virgil Opreanu pentru încasarea capitalului 408 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 450 Lei, se vor vinde prin licitație publică, care va avea loc la **20 Sept. 1928 ora 8** în comuna Cărpiniș.

Lucrurile susamintite vor fi vândute celor cari dau mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încasat face 408 Lei capital, dobânzi de 10% dela 24 Aprilie 1923, iar spesele până acum staverite de 848 Lei.

Biled, la 3 Septemvrie 1928.

Esmis judecătoresc: **Staut.**

Judecătoria rurală Biled.

No. G. 1743/1928.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul esmisul juedcătoresc aduc la cunoștință publică, că în urma decisului No. 1500/1928 a judecătoriei rurale Biled, în favoarea Belg.—română Spa., de asigurare, pentru încasarea sumeide 276 Lei cu toate acces. se fixează termenul de licitație pe **ziua de 20 Septembrie ora 7 a. m.** în comuna Cărpiniș, la locuința urmăritului, pe când și unde se vor vinde prin licitație publică obiectele sechestate și anume 1 mașină de cusut, 1 credenț, 1 oglindă în valoare de 160z Lei.

Aceste obiecte se vor vânde celui care oferește mai mult pe lângă bani gata, iar în caz de lipsă și sub prețul de evaluare.

Biled, la 3 Septemvrie 1928.

Esmis judecătoresc: **Staut.**

Judecătoria rurală Biled.

No. G. 1727/1928/3.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul esmisul judecătoresc aduc la cunoștință publică, că în urma decisului No. 1505/1928 a judecătoriei rurale Biled, în favoarea Belgo-română Spa. de asigurare, pentru încasarea sumei de 936 Lei cu toate acces. se fixează termenul de licitație pe **ziua de 20 Septemvrie 1928 ora 10 d. m.** în comuna Cărpiniș la locuința urmăritului, pe când și unde se vor vinde prin licitație publică obiectele sechestrate și anume 1 mașină de secerat, 1 vânturător în valoare de 1500 Lei.

Aceste obiecte se vor vinde celui care mai mult oferește pe lângă bani gata iar în caz de lipsă și sub prețul de evaluare.

Biled, la 3 Septemvrie 1928.

Esmis judecătoresc: **Staut.**

CINEMA:

CETATE: 24 și 25 Sept. — APOLLO: 27 și 28 Sept.
CONCORDIA: 29 și 30 Septemvrie

Fantoma castelului

Povestea unei moșteniri cu bocluc. Intrigantul, un excroc ordinar, încearcă să sperie și să depărteze de castel pe tânăra și frumoasa moștenitoare, făcând să apară cele mai îngrozitoare stafii.

Regia: **Paul Leni.**

In rolul principal:
LAURA LA PLANTE

Monopol: Filmcentrala, Timișoara.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Institutul de Arte Grafice „CARTEA ROMANEASCA“ Sucursala Timișoara, Piața Tepeș Vodă 2. — Telefon: 1200.